

YTTRANDE

2020-09-08

Socialdepartementet

Yttrande över remiss God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19) diarienummer S2020/02841/FS**Remissvar**

I utredningen presenteras flera olika förslag. Åre kommun har valt att särskilt beakta de delar i utredningen som påtagligt berör kommunal verksamhet.

Kapitel 4. Samverkansstrukturer för hälso- och sjukvården

Åre kommun ser på positivt på utredningen som föreslår att hemsjukvård ska ersättas med hälso- och sjukvård i hemmet för att tydliggöra att den hälso- och sjukvård som utförs i hemmet är likställd övrig vård. Det enda som skiljer är platsen sjukvården utförs på.

Åre kommun stödjer utredningens bedömning att den hälso- och sjukvård som kommunerna ansvarar för utgör primärvård. Dock behöver det vara en kontinuerlig dialog kring vad som är primärvård och vad som är specialistvård. Vi stödjer även att kommunalt anställd hälso- och sjukvårdspersonal kan medverka i den hälso- och sjukvård som regionen kan erbjuda. Åre kommun ser även positivt på utredningens förslag att tydliggöra samverkan för en gemensam plan för hälso- och sjukvård för den gemensamma vårdnivån primärvård för att säkerställa långsiktig gemensam planering.

Att erbjuda vård personcentrerat över huvudmannagränserna ser Åre kommun som mycket positivt men detta behöver också tydlig och reglerad ansvarsfördelning till exempel via tydliga avtal och tydliga gemensamma mål. Utredningen lyfter upp att en god samverkan kommer krävas men i utredningen saknas kommunens socialtjänst, exempelvis personlig omvårdnad, som viktig part för att stärka samverkan mellan regionen och kommunen för att nå personcentrerad vård.

Det är positivt att personer som inte omfattas av socialtjänst men har behov av stöd i samordningen omfattas av möjligheterna att få en samordnad individuell plan. Åre kommun anser att det behöver tydliggöras hur fasta vårdkontakter ska agera då flera kontakter kan uppstå. Det är positivt att i planen ska det framgå vilka förebyggande och rehabiliterande insatser som behövs.

När det gäller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skulle vi vilja se hur deras hälso- och sjukvård är tänkt att utvecklas för att bättre bemöta deras behov.

I Åre kommun har vi samverkansavtal med Region Jämtland Härjedalen som inkluderar alla åldrar. Det innebär ibland stora svårigheter när det till exempel

gäller att upprätthålla kompetens för att på ett patientsäkert sätt utföra vård- och behandling till barn. Barnrättsperspektivet/barnets bästa ska alltid beaktas och därför är det extra viktigt att tydliggöra vad som är specialistvård eller vad som är primärvård.

Kapitel 5 – Patientens stöd för en sammanhållen vård

Det är positivt att individer ska få möjligheten till ett patientkontrakt men det kommer krävas en bred informationsinsats vad detta innebär för alla berörda som är tillgänglig för den enskilde men också för personal inom berörda verksamheter. En information som på ett begripligt sätt beskriver vad patientkontrakt är, dess syfte och vad som är värdeskapande för den enskilde. Det är viktigt att beskriva skillnaden mellan patientkontrakt och individuell plan. Åre kommun saknar ett förtydligande vad som gäller för individer som ej kan tillgodogöra sig innehållet tex en person med demensdiagnos. Det kan också behövas ett förtydligande vem som samordnar när den enskilde har flera fasta vårdkontakter.

Kapitel 7 – Utbildningens och forskningens roll i omställningen en God och nära vård

Det är positivt att lägga fokus på utbildning för att stärka upp inför förändringen mot en god och nära vård. Åre kommun anser att det är viktigt att utbildningsinsatser sker för alla parter inom samverkan och att då även se på reglering av utbildningsuppdraget för SoL och LSS. Vi ser också att man behöver se över kompetensutvecklingen för sjuksköterskor, distriktsköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter för att säkerställa att vi når målen med förebyggande och rehabiliterande insatser.

Undersköterskan kommer att få en central roll framåt och utbildningarna behöver kvalitetssäkras och att yrkestiteln skyddas. Detta då undersköterskan utför delegerad hälso- och sjukvårdsuppgifter i hög omfattning.

Kapitel 8. En ändamålsenlig struktur för styrning av hälso- och sjukvården
I detta kapitel saknas ett kommunperspektiv i allmänhet och ett socialtjänstperspektiv i synnerhet. Det som kan vara avgörande för om insatser kan ges i hemmet eller på annan plats är den enskildes förutsättningar ur flera olika perspektiv. Hänsyn behöver tas till personens livssituation, känsla av trygghet, upplevelse av delaktighet och möjlighet att få bestämma över sitt liv. Bostadens utformning och tillgänglighet behöver också vägas in.

Åre kommun ser en risk med att inte redan nu se på definition av slutenvård då vi tror att det kan ge en fördröjning av utvecklingen av god och nära vård.

Om kommunerna ska medverka i och i vissa fall utföra insatser på andra vårdnivåer, enligt utredningens bedömning, helt eller delvis innebär det en kostnadsökning för kommunen som huvudman för hälso-och sjukvård och socialtjänst.

Kapitel 9. Att skapa förutsättningar för det fortsatta omställningsarbetet
Åre kommun ser positivt på en stärkt primärvård. En förutsättning för omställningsarbetet ska bli så bra som möjligt är att ekonomiska satsningar görs i tillräcklig grad till alla samverkansparter, även socialtjänst bör involveras. Vi ser positivt på att de ekonomiska satsningarna delas upp med en del som är en övergripande satsning och en del är mer behovsspecifikt.

Det kommer krävas bred politisk förankring på alla politiska nivåer för att uppnå ambitionen med en god och nära vård.

Kapitel 10. Om uppdraget lättare psykisk ohälsa
Förebyggande arbete och hälsofrämjande insatser för psykisk ohälsa ser vi som mycket viktigt i en framtida primärvård.

Den vårdgivare som har den enskilde i sin vård är den naturliga parten att lyfta frågan med den enskilde, men det förutsätter att någon av parterna har en kontakt med den enskilde. Det är många gånger detta som är det svåra, att just hitta igen dessa personer.

Åre kommun bedömer att kunskap i psykiatrisk vård- och behandling i stor utsträckning behöver uppdateras både inom den kommunala och regiondrivna primärvården.

ÅRE KOMMUN

Björn Nilsson
Socialnämndens ordförande

Anna-Carin Johansson
Nämndsekreterare